

Амнезията на един партокрам

Преференциалните лихви по депозитите са перфектен канал за корупционно лобирание в полза на определена група от интереси

Славчо КЪНЧЕВ*

Когато бог надари хората с мозъци, той не им даде гаранция, че те ще функционират.

Шарл Луи Монтескьо

Според историческите хроники, вероятно поукрасени с художествени измислици, веднъж на цар Соломон се наложило да се произнесе по спор за майчинство между две жени. Всяка една от тях твърдяла, че бебето е родено от нея. Решението, което провъзгласил Соломон, било детето да бъде разсечено на две равни половини и разделено помежду им. Като чула присъдата, едната от жените спонтанно извикала: "Не, не, бебето не е мое! Дайте го на нея!" Тогава Соломон отсидил, вече окончателно, че точно тя е майката.

Каква е поуката от тази притча ли? Как именно любовта е causa efficiens, както са казвали древните римляни, тоест действащата причина за много от нашите постъпки. Особено когато се касае за решенията, които са насочени срещу очевидния ни интерес. В личен план.

Е, точно тук е

гордиевият възел

за който партокрацията в България не изважда меча от ножницата, за да го разреже. Че откъде накъде да се откаже от личните си претенции за облаги, дори ако така би допринесла за добруването на България?! Понеже, както е известно, всичко е в нашите глави, но все пак е необходимо да има нещо и в сърцето... Обаче гилдията на българските партократи най-често действа на принципа "Нашата цел е човекът! Прицели се! Огън!" Като маскировъчната логорей, благопристойно етикетирани "на ползу роду!", е с претенция за универсална очарователност, но всъщност може да не задави единствено страдащите от пълна амнезия.

Ето че и премиерът Борисов, Бойко, народогрижовно взе на мушката банковата тайна в Корпоративна търговска банка. Кой е теглил и с какъв размер кредити, чии цесии и прихващания са признати като законни, кои са преференциалните депоненти (депозанти), и т.н., и пр. Но нека поизоставам за малко неговия напорист напън да е в крак с модата в публичното пространство

*Авторът е председател на УС на Асоциацията за борба против корупцията в България

на тема "КТБ" и

да изгледаме филма наобратно

чак до началото на първия му мандат като министър-председател. Нали истината се разкрива във времето...

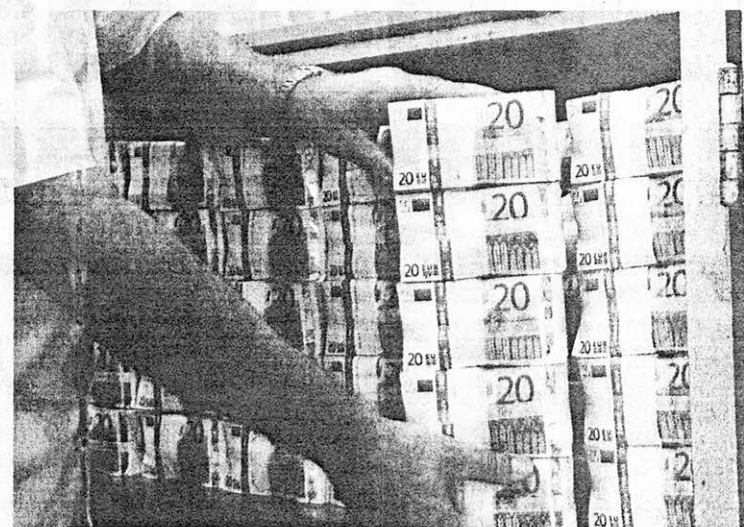
За Б. Б. понастоящем бившият управител на Българската народна банка е типичен лош banker, който ви заема чадър, когато греє слънце, и веднага си го взима, когато завали дъжд. Но имаше страници върху календари от по-отдавна, и то не една или две, когато драмата не се наблюдаваха от окопите, с пръст върху спусъка.

Тогава БНБ - по нареждане на Иван Искров - понатупа с показалката заради лошо поведение тогавашния посланик на Съединените щати (sic! - няма грешка) в България Джеймс Уорлик. Негово Превъзходителство си беше въоб-

беше включена и тежката артилерия - протест срещу "намесата във вътрешните работи на България". Все едно, че за първи път след 10 ноември 1989 г. посланик на САЩ размахва диригентска палка пред българските управници. Явно този път интересът беше огромен, макар че не и национален. Ето защо се налагаше да бъде вкарана в действие показалката - за надзидане на всички критици на патриотичното преразпределение на депозитния ресурс на държавата, снесен от нея главно в КТБ, без подписа, но със съгласието на Борисов, Бойко. Банката пък

редовно беше финансови инжекции

на НБМГ, а после медийният реверанс бяха канонади от пробойковски алилуи и опозиционни анатемии, както и ежедневни

трябваше да бъде въведена много по-рано. Нали се оказа, че регулацията на банковата сфера е не само наш, български проблем, но и в световен мащаб. И настоящето фокусирано от страна на ГЕРБ (разбирай Б. Б.) единствено върху казуса "КТБ" не само е дилетантско, но и твърде опасно. Има защо от Европейския съюз да изискват извършването на

стрес тестовете на банките

в България да бъде проведено

от тяхната банковата "златна кошка".

Върху територията на корупционните практики

банкерите биха могли да оперират и на дълги позиции. Тоест да облагодетелстват чрез преференциални лихви лица, заемащи високи постове във властта или изобщо разполагащи с капацитет за влияние в общественения живот, без автоматично да получават от тях ответни услуги. Просто bankerите правят една "инвестиция", от която - при необходимост - след време да могат да получат дивиденди. От разнообразно естество, но притежаващи краен финансов еквивалент.

Именно поради съществуващата корупциогенност на банковата сфера надзорните институции е наложително да проверяват във всяка банка дали лихвите при даден банков продукт са еднакви за всички равностойни по размер депозити. И в случаите, когато - ако има несъответствия, например депозити, чии лихви са преференциални съгласно договора, но надвишават преференциалните лихви на други депозити в същата валута и със същия размер, да бъдат

уведомявани разследващите органи

По същия начин да се процедира, ако са налице отпуснати големи кредити, които са в една и съща валута и еднакви по размер, но някой (или някои) от тях са договорирани на по-ниска лихва от останалите, при един и същ срок за погасяване, като бъдат уведомявани разследващите органи.

Казусът "Корпоративна търговска банка" би могъл да генерира прецедент за санкционирането на публичните личности, получаващи преференциални лихви, и опитали се незаконно, чрез трансформирането им в неpreferенциални депозити, да си получат поне гарантите според закона до 100 000 евро. В противен случай, ако се ограничи само до проблема с КТБ, то неговото "решение" може само по себе си да генерира още по-голям проблем. И той би бил утвърждаване на методика в банковия сектор да бъде винаги реагирано post factum, тоест след събитието, а не ante factum - с други думи, преди него. Понататъшното надценяване на превантивната регулация и надзор над банките (включително БНБ) би било фатално за финансовата сфера у нас.

Снимка Мариета ТОМОВА

разил, че би могъл по един превъзходен начин да поразрови финансовата машинация "власт-пари-медии", като извади на светло комбината "Бойко Борисов-Корпоративна търговска банка-Нова българска медийна група (НБМГ)". Ала също като в драматичните уестърни

лошият герой стреля в гърба

на Джеймс Уорлик.

Клакърите от БНБ, вместо да защитят държавния интерес, като организират парите на държавните и общинските фирми, както и на публичните институции, да са в държавна банка, по матросовски сложиха гърди върху амбразурата и обезвредиха словесната картчница на Джеймс Уорлик. Нищо, че в амуниците му бяха много факти и доказателства. В нарочната декларация на БНБ

информации колко дузини казани с катран още отсега са резервирани за всички опозиционери на ГЕРБ.

Ето как приятностите се нагъчкаха в магическия триъгълник "власт-пари-медии", противно на френската поговорка, че всички радости не могат да се съберат на едно място. Пък КТБ получаваше евтин ресурс за финансови алабализми. Цялата мистерия под покрива на "свещената банковата тайна".

Едва през мандата на Марин Райков изпълнителната власт пое към диверсификация на банките, където се влягат държавни пари. Беше приета нормативна уредба, че един държавен депонант (депозант) не може да държи повече от 25% от своите средства за депозитиране в една банка.

Уви, твърде късно, както показаха събитията. Тази мярка

през 2016.

И още: въпреки изразеното публично нежелание на Б. Б. да се говори за корупцията в България, за да не бъдат отблъснати чуждите инвеститори - като че ли досега те са пребивавали на усамотения остров на Робинзон Крузо - важно е да се има предвид, че преференциалните лихви по депозитите са един перфектен канал за корупционно лобирание в полза на определена група на интереси. Публичните личности, позиционирани в законодателната, изпълнителната и съдебната власт, след като вече са ангажирани на принципа Do it des (лат. - давам, за да дадеш) чрез завишените лихвени приходи по депозитите си, за в състояние - и мотивирани - да участват в незаконен социален инженеринг посредством потенциала на постове, които заемат. Подказан им